

Адолатли сайловлар — демократия кўзгуси!

I
XXI аср бўёғида демократик ривожланишнинг қадр-қимматлари, тамойиллари ва нормалари, адолат максаллари шу даражада универсал бўлиб қолганки, уларнинг лозимлиги ва таъсирчанлиги инкор этилиши мумкин эмас.

Фақат ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамияти ижтимоий тараққиёт ва барқарорлиқни, давлат ва жамият бошқарувида инсон ҳуқуқларини, сайловларда ўз фикрини ифода этишни кафолатлайди.

Мустақил Ўзбекистон Конституцияси жамият ривож стратегиясини белгилайди, унинг кафолати эса демократик жамиятда эгулик, барт-саодатни, ҳаёт фаровонлигини ва ижтимоий адолатли олий қадриятлар деб билувчи Президент бўлади.

Тарихий тажриба шуни кўрсатадики, буюк миллий ғоялар, олийжа демократик максаллар шуларга мос қонуний воситалар ёрдами билан амалга оширилгандагина ибтидоий натижаларни келтириб чиқариши мумкин.

Бугун биз ҳуқуқий давлат барпо этиш, ватандошларимизда ўз халқига, мамлакатига садоқат ҳис-туйғуларини шакллантириш, уларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш давлатчилигини ривожлантиришнинг асосий ва маънавий воситалари эканлигини тўғри англашимиз лозим.

Мустақил Ўзбекистонда ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти бунёд этилаётган шароитда умуминсоний қадриятларга асосланган социал-демократик дунёқараш ва ғояларнинг ижобий таърифи билан асосланган ижтимоий тараққиёт йўлидаги муҳим қадарлар бирилади.

II
«Адолат» социал-демократик партиясининг бош мақсади — мустақиллиқни мустаҳкамлаш, ислохотларнинг жадаллашуви, ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамияти барпо этиш ва, пировардида, Ўзбекистоннинг жаҳонда ривожланган мамлакатлар сафидан мустақам ўрин олишидек эзу ишга муносиб ҳисса қўлишидан иборат.

«Адолат» социал-демократик партияси аҳолининг кенг табақаларига таянади, уларнинг сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий манфаатларини қонунийлик йўли билан ифода этишга интилади, аҳолининг кам таъминланган қатламларини ижтимоий муҳофаза этишга қўмаклашади, уларнинг манфаатларини, ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилади.

Партиянинг ғоявий негизини социал-демократиянинг уч асосий тамойили ташкил этади. Булар сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий адолат тамойилларидир.

Сиёсий адолат тамойили фуқаролик ҳуқуқи ва сиёсий эркинлик, яъни виждон, сўз, матбуот эркинлигини, шунингдек, ҳамма учун баробар бўлган сайлов ҳуқуқини, қонун олдинда тенгликни ўз ичига олади.

Иқтисодий адолат тамойили жорий этилганда партия ҳамма турдаги мулкчилик шакллари, шу жумладан, давлат, жамоат, хусусий шакллариини сақлаб қолишга интилади.

Ижтимоий адолат жамиятнинг барча аъзолари ўз қобилиятларини амалга ошириш учун ва меҳнат улуши миқдорида мувофиқ ҳақий эҳтисобларини қондириш учун тенг имкониятлар яратилиши аниқланади.

Ижтимоий адолат тамойилини амалга ошириш барча фуқаролар қобилиятларини ривожлантириш ва меҳнат фаолияти маълум турини танлаш имконларини кенгайтириши назарда тутилади.

Ижтимоий адолат тамойили билан биоан нафақат меҳнатга ҳақ тўлаш, балки бошқа даромадлар ҳар бир кишининг меҳнат улушига кўра тақсимланиши лозим.

Ижтимоий адолат тамойили жамият равақи учун ҳалол меҳнат қилаётган ҳар бир фуқаро ўзини ва оиласини боқиб, билим олиш, тиббий хизматдан фойдаланиш, ўз қадр-қимматини ҳимоя қилиш учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш, шунингдек, ўтиш даври шароитида аҳолининг

барча табақаларини ижтимоий муҳофазада тadbирларини амалга ошириши назарда тутилади.

Партия халқимизнинг ақиллиги, руҳий қуввати ва пировард натижада истиқлолимизга раҳна солувчи — миллатчилик, маҳаллийчилик, ғурухбозлик, боқимандалик, шунингдек порахўрлик, коррупция каби иллатларни изчилик билан фойда қилишга интилади.

«Адолат» социал-демократик партияси иқтисодиётни янги техника ва технологияни жорий этиш, экология

«Адолат» социал-демократик партияси ишбилармонлик ва тadbиркорлик барча ҳўжалик, тижорат ва ишлаб чиқариш тузилмалари эркин фаолият кўрсатишлари учун керакли шарт-шароитлар яратилишига ҳаракат қилади.

«Адолат» социал-демократик партияси иқтисодиётни янги техника ва технологияни жорий этиш, экология

тимий соҳа ходимларини қўллаб-қувватлайди.

Партия маориф ва таълим соҳасида ягона таълим тизимини жорий этиш тарафдоридир. Бунда миллий қадриятлар билан бир қаторда, фан ва техниканинг жаҳон ютуқларидан самарали фойдаланиш керак, деб ҳисоблайди.

Республикамиз келажик интеллектуал салоҳият даражасига бoғлиқ.

«Давлат тили тўғрисида»ги Қонунга амал қилган ҳолда партия бир тилни қаттиқ улуғлаб, иккинчисининг камситилишига асло йўл қўймади. Партия ёшларнинг жаҳон тилларини ўрганишга бўлган интилишини қўллаб-қувватлайди.

Партия виждон эркинлиги тарафдори. Унинг динга муносабати ижобийдир, Ислom

фиқ, тарбиялашга ҳаракат қилади. Шу боис ҳам партия ёшларни ватанпарвар, элпарвар руҳда камол топиришга катта эътибор беради.

Партиямиз кенг жамоатчилик, маҳаллалар, «Камолот» жамағмаси билан ҳамкорликда «Ёшлар — бизнинг келажгимиз, биз уларни ҳеч кимга бермаймиз!» ширин остида миллий мафкура асосида ёшларимизнинг дунёқарашини шакллантириш бўйича иш олиб боради.

Утиш даврида ёшлар тарбиясига бефарқ бўлишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Партия бу борада бўшлиқ бўлиб қолишга йўл қўймайди. Шу боис ҳам партия Ватанимиз, миллатнинг келажagini ўйлайдиган ҳар бир фуқаро ёш авлод камолотига маъсулдир, деб ҳисоблайди.

VIII
Халқимиз тарихида ўзларининг ақлу заковатлари, жасорати матонатлари, назокат нафосатлари билан ўчмас из қолдирган буюк оналаримиз Тумарис, Сарой-мулкхоним, Губданбегим, Зебунисон, Нодира, Увайсийлар доимо юксак эҳтиром билан тилга олинади. Ҳа, аёл, она — мўътабар хот. Шарқда аёллар ҳамиша улуғланган.

Партия аёлнинг оиладан ажралмаган ҳолда, оила билан уйғунликда жамоат фаолиятида фаол иштирок этиши тарафдоридир. Бунда аёлнинг жамиятдаги ролини қучайтиришга, унинг маънавий-руҳий етуқчилиги, ижодий имкониятларига, изланувчан ва интилувчанлигига эътибор қаратади.

Партия ўз сафарида етук, билимли, салоҳиятли, жонқуяр ва фидойи аёлларга кенг ўрин беради. Уларни жамоат, давлат ишларида, сайловларда эса Олий Мажлис, маҳаллий кенгашлар депутатлигига номзод этиб тавсия этади.

«Адолат» социал-демократик партияси аёлларимизга иш вақтини қисқартириш, иш шартини яхшилаш, янги иш ўринлари очиб бериш учун тегишли идоралар билан ҳамкорликда иш олиб боради, бу борада ўз тавсияларини беради.

IX
Барча давлатлар, халқлар билан тинч-товуш яшашни қўллаб-қувватлайди, улар билан турли соҳаларда ўзаро фойдаланиш ҳамкорлиги ўрнатилгандагина. Биринчи навбатда қўшни давлатлар, Марказий Осиё суверен давлатлари билан дўстлик алоқаларини қўллаб-қувватлаш лозим, деб ҳисоблайди.

Партия ғоявий жиҳатдан яқин бўлган етакчи мамлакатлар социал-демократик партиялари ҳамда социал-демократлар билан бирлаштириб турмуш халқаро ташкилот — Социалистик Интернационал билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатади.

X
Ўзбекистонда ҳуқуқий демократик, оид фуқаролик жамияти қуриш «Адолат» партиясининг асосий мақсади. Буюк бобомиз Амир Темурнинг «Куч — адолат» деган ширини ҳаётга кенг татбиқ этиш лозим. Асрлар давомида кишилар адолат ва ҳақиқат учун курашганлар, мислсиз қурбонлар берганлар. Адолат ҳақида кўп ва ҳўб гапириш мумкин. Аммо гап унинг жарандор номида эмас, балки адолатга эришиб, уни ҳаётда ўрната олишдир.

Муҳтарам сайловчилар! Бугун сизга танлаш ҳуқуқи берилди. Ҳеч алаҳмаманг! «Адолат» сизга хос ва мос партиядир.

Сайловда унинг номзодлари учун овоз беринг. Ана шунда Сиз фахр ва ифтихор туйғуларини билан республикамизда яшаётган барча миллат ва элатларнинг умумий манфаатларига мос келадиган, соғлом сиёсий, иқтисодий, ижтимоий муносабатлар қарор топган ҳуқуқий демократик, адолатли фуқаролик жамияти қуришга ҳисса қўшган бўласиз.

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ САЙЛОВОЛДИ ҲАРАКАТ ДАСТУРИ

лат ҳокимияти ва бошқарув органлари, жамоат ташкилотларининг бундай салбий ҳолатларга қарши курашида қўмақдош бўлади.

III
Ўзбекистон халқи фаровонлигини оширишда иқтисодиёт муҳим аҳамият касб этади. Бутун халқимиз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси хусусий, жамоа, давлат мулкига асосланган бозор иқтисодиётини ривожлантиришни кўзда тутилади.

Мулкдорлар мулкнинг дахлсизлигини амалда таъминлаш партиямиз фаолиятининг асосий йўналишларидан биридир.

Бизнинг мақсадимиз аниқ: кимки жамиятда элим деб, юртим деб ҳалол меҳнат қилаётган бўлса, уларнинг манфаатларини, ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишдир.

«Адолат» социал-демократик партиясининг асосий вазифаси ер эгаси бўлган деҳқонларга таяниб, қишлоқда туз иқтисодий ислохотлар ўтказиш, шунингдек уларнинг мустақил ишлаши учун шарт-шароит яратиб бериш, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқарувчиларнинг эркинлигини, ҳуқуқий мустақиллигини таъминлаш, янги иш ўринларини ташкил этиш, атроф муҳит ва экологияга зарар келтирадиган хавфли ўчоқларни бартараф этишдир.

жиҳатидан тоза истеъмол молларини ишлаб чиқариш асосида ривожлантиришга бор куч-ғайратини сарфлайверади.

«Адолат» социал-демократик партияси молия-банк тизимини тақомиллаштириш, миқозлар учун унинг иложи борида қўлай, содда бўлишини таъминлашни ўз бурчи деб билади.

Партия бозор иқтисодиёти шароитида тараққиётнинг муҳим омилли ҳисобланувчи эркин рақобатни шакллантириш учун бор имлий ва ижодий имкониятини ишга солади, жамиятимизни инфратузилмасини: соғлиқни сақлаш, таълим, маданият, фанни тақомиллаштириш учун хорижий инвестициялар жалб қилинишини таъминлайди.

IV
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси халқимизнинг турмуш даражасини юксалтириш ва фаровонлигини оширишни, жамиятда ижтимоий адолат тамойилларини ривожлантиришни ўзининг устувор йўналишларидан бири деб ҳисоблайди.

Иқтисодий ислохотлар шароитида аҳолининг кам таъминланган қатламлари — кексалар, ногиронлар, етим-есирлар, кўп болали оилалар, ўқувчи-ёшларнинг ижтимоий муҳофазаси партиянинг доимий эътиборида бўлади. Партия соғлиқни сақлаш, таълим, фан, маданият, санъат каби иж-

Бизнинг мақсадимиз уни нафақат асраб-авайлаш, балки ана шу бебаҳо бойликдан оқилона фойдаланиш ва уни ривожлантиришдир.

V
«Адолат» социал-демократик партияси асрлар оша буюк ақлолларимиздан муқаддас мерос бўлиб келатган маънавий-маданий, ахлоқий-одобий, тарбиявий-маърифий, ҳалол меҳнат билан ризқ-рўз яратувчилик, саховатпешалик анъаналарига имон-этиқод ила содиқ қолаверди. Ватанга содиқ, мард, шижоатли, ғайрати ҳўшсан, ҳўшёр, ваъласига вафодор, ҳаё-иболи, яхши-ёмонни ажрата билладиган, сабр-қаноатли, инсоф-диёнати, дунёвий маданиятга, зукко авлод тарбияси энг муҳим ва зифатларимиздан бирига айланади. Ўз она тилимиз, динимизни, миллий урф-одатларимизни, инсоният маънавиятига даҳлдор ва умуминсоний ғурурликни шакллантирувчи жамияти бойликларимизни асраб-авайлаймиз.

«Адолат» социал-демократик партияси Ўзбекистон Республикаси Конституциясига қатъий амал қилиб ва ҳуқуқий демократик давлат қуриш тамойилларига асосланиб, амалдаги қонунлар доирасида барча фуқаролар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилади, ҳаммага, миллатидан қатъий назар, тенг ҳуқуқлиқлигини кафолатлайди.

VI
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси асрлар оша буюк ақлолларимиздан муқаддас мерос бўлиб келатган маънавий-маданий, ахлоқий-одобий, тарбиявий-маърифий, ҳалол меҳнат билан ризқ-рўз яратувчилик, саховатпешалик анъаналарига имон-этиқод ила содиқ қолаверди. Ватанга содиқ, мард, шижоатли, ғайрати ҳўшсан, ҳўшёр, ваъласига вафодор, ҳаё-иболи, яхши-ёмонни ажрата билладиган, сабр-қаноатли, инсоф-диёнати, дунёвий маданиятга, зукко авлод тарбияси энг муҳим ва зифатларимиздан бирига айланади. Ўз она тилимиз, динимизни, миллий урф-одатларимизни, инсоният маънавиятига даҳлдор ва умуминсоний ғурурликни шакллантирувчи жамияти бойликларимизни асраб-авайлаймиз.

«Адолат» социал-демократик партияси Ўзбекистон Республикаси Конституциясига қатъий амал қилиб ва ҳуқуқий демократик давлат қуриш тамойилларига асосланиб, амалдаги қонунлар доирасида барча фуқаролар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилади, ҳаммага, миллатидан қатъий назар, тенг ҳуқуқлиқлигини кафолатлайди.

дини ва бошқа динларга хос ахлоқий поклик, диёнат, меҳр-мурувват, имон каби фазилатларни маъқуллайди.

VII
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси асрлар оша буюк ақлолларимиздан муқаддас мерос бўлиб келатган маънавий-маданий, ахлоқий-одобий, тарбиявий-маърифий, ҳалол меҳнат билан ризқ-рўз яратувчилик, саховатпешалик анъаналарига имон-этиқод ила содиқ қолаверди. Ватанга содиқ, мард, шижоатли, ғайрати ҳўшсан, ҳўшёр, ваъласига вафодор, ҳаё-иболи, яхши-ёмонни ажрата билладиган, сабр-қаноатли, инсоф-диёнати, дунёвий маданиятга, зукко авлод тарбияси энг муҳим ва зифатларимиздан бирига айланади. Ўз она тилимиз, динимизни, миллий урф-одатларимизни, инсоният маънавиятига даҳлдор ва умуминсоний ғурурликни шакллантирувчи жамияти бойликларимизни асраб-авайлаймиз.

«Адолат» социал-демократик партияси Ўзбекистон Республикаси Конституциясига қатъий амал қилиб ва ҳуқуқий демократик давлат қуриш тамойилларига асосланиб, амалдаги қонунлар доирасида барча фуқаролар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилади, ҳаммага, миллатидан қатъий назар, тенг ҳуқуқлиқлигини кафолатлайди.

VIII
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси асрлар оша буюк ақлолларимиздан муқаддас мерос бўлиб келатган маънавий-маданий, ахлоқий-одобий, тарбиявий-маърифий, ҳалол меҳнат билан ризқ-рўз яратувчилик, саховатпешалик анъаналарига имон-этиқод ила содиқ қолаверди. Ватанга содиқ, мард, шижоатли, ғайрати ҳўшсан, ҳўшёр, ваъласига вафодор, ҳаё-иболи, яхши-ёмонни ажрата билладиган, сабр-қаноатли, инсоф-диёнати, дунёвий маданиятга, зукко авлод тарбияси энг муҳим ва зифатларимиздан бирига айланади. Ўз она тилимиз, динимизни, миллий урф-одатларимизни, инсоният маънавиятига даҳлдор ва умуминсоний ғурурликни шакллантирувчи жамияти бойликларимизни асраб-авайлаймиз.

«Адолат» социал-демократик партияси Ўзбекистон Республикаси Конституциясига қатъий амал қилиб ва ҳуқуқий демократик давлат қуриш тамойилларига асосланиб, амалдаги қонунлар доирасида барча фуқаролар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилади, ҳаммага, миллатидан қатъий назар, тенг ҳуқуқлиқлигини кафолатлайди.

ШАРОИТ ТЕНГ БЎЛСА...

(Давом. Боши I-бетда).

Этиборли томони шундаки, ташаббускор ғурурлар номзодларини қўллаб-қувватловчи марказга ҳам ҳар бир сиёсий партияга берилган имконий даражада тенг шароит яратилган.

Саволнинг иккинчи қисмига келсак, албатта, матбуотда фақат битта номзод ёки битта партия эмас, балки барча манфаатдор томонлар ҳам бирдай тарғиб қилиниши керак. Шу нуқтаи назардан тетишли сайлов округ ва матбуот раҳбарлари томонидан барчага ана шундай тенг имкониятлар маъжудлиги эълон қилиниши. Лекин бериш имкониятини фойдаланиш ҳар кимнинг ўз ҳошии. Демократия, албатта, бир номзод ўз сайловчилар ташкилотига ижодий ёрдам бериш, матбуотда бир неча марта ба қишқик қилиш, марҳамат, исқотиқ томон эса, ташкилотнинг маъкур шаклидан элиб фойдалана олмас экан истамаса, бундан унинг иҳтиёри. Демак, унда шундай имкониятлар фойдаланиш қобилияти йўқ. Худди шундай қоида сайловчилар билан бўладиган учрашуларда ҳам тегишли. Яъни, агар сайлов комиссияси барча номзодларга учрашуш вақти, жойини эълон қилува ушбу номзодлардан бири келмаса, учрашу кенчестирликл билан қилинган бўлади. Бу ҳам, ҳозирги сайловларда қўланилаётган демократик тамойилларимиздан бири десам, янгиликми бўлмас.

— Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сайловлар тўғрисидаги Қонуннинг 25-моддасида келтирилган «Депутатликка номзодларга ўз сайловчилари билан ҳам йиғилишлари, ҳам сайловчилар учун қўлай бўлган бошқа шаклда учрашулар ўтказишда тенг ҳуқуқ бериладиган» деган иборанинг маъносини тушуниб бериш керак.

— Бунинг асосий маъноси уларники, барча номзодлар ва шунинг

нинг тарафдорлари бўлган томонларга ўзаро келишиб, сайловчилар билан учрашушнинг деярлик (ёки баъзи) экан миллий менталитетимизга хос кўринишлардан бири — «бир пилба чой устида» (чойхона) шаклининг танлаш экан бўлмаса, қўйилочар тадбирлар орқали, умуман учрашушнинг уларига қўлай бўлган шаклдан фойдаланиш имкони берилади. Фақат номзодларнинг ҳўжа мўлоқотлари, уйма-уй юриб сайловчиларни тарғиб қилиш қонунига эли. Учрашулар ошқор бўлиши шарт. Ошмавий йили ва мўлоқотлар, қўйилочар тадбирлар, депутатликка номзод кўрсатган ташкилотларнинг имидж (образини) шакллантирувчи бошқа анжуманлар Ўзбекистон Республикасининг маъкур қонунлари доирасида ва томонларнинг ўзаро келишуви билан амалга оширилади. Қўрамадаги ташкилот воситалари билан фойдаланиш тетишли ташкилотлар имконияти шакллантириш билан берилишини ишқобатга олиб, бу жараёни улар ўз имкониятлари қароб белгилашлари мумкин.

— Депутатликка номзодни таъин қилиш жараёнида, қонуни қўра, ахборот қўлашларини фойдаланиш мумкин. Бу ҳозирги ишқобатларини ўз ичига олади? Шунга аниқлик киритсангиз.

— Депутатликка номзод кўрсатган органлар ўз ташкилотларини олиб боришда, мулкчилик шаклидан қўлаш нисбатини, барча ошмавий ахборот воситаларини эркин фойдаланиш ҳўқуқига эга бўлади.

шарт. Шунингдек, ушбу варақа ва нашрларга номзодларнинг бир-бирининг шайига тегишли таъкидотлар қилиниши таъкидланади.

Бундан ташқари, республикамиздаги маъжуд соҳа, вилоят нашрлари, ҳўсурий телевидениелар билан келишиб, сиёсий рекламалар, видеороликлар сингари сайловнинг тарғиб-таъкидот шакллари билан фойдаланишлари мумкин. Бунда қандай киши талабга риоя қилиниши шарт:

— давлат ва давлат телевидениелари қўйилган талаблардан келиб чиққан ҳўла, яъни бепул хизмат кўрсатиш;

— барча номзод ва ваколатли органлар бирдай тарғиб қилиниши.

Шу ўринда бир нарсани айтиш жоиздир, яъни қабелинг (ун-қун) ишлайдиган телевидениелар сайлов тарғиботида араватмасликлари керак.

Республика телевидениеси ва радио дастуридаги ҳамда вилоят телевидениелари тарғиб-таъкидот ишларини олиб бориш Ўзбекистон Телевидениекомпанияси томонидан тақдим этилган ва Келишув келтирилган тасдиқланган жалвал асосида амалга оширилади.

ОАВ томонидан айрим номзодларга алоҳида шароит ва кенг имконият яратиб бериш амалиоти қўйилганда ҳўқуқ ҳисобланади. Ҳар бир номзод ташкилотни бўйча ОАВ раҳбарлари ўзаро мувофиқлаштирилган ҳўла иш юришлари қўла тутилади.

Равс билан сўбат асосида нафақат номзодларнинг тенг имкониятларини фойдаланишлари, балки сайловчиларга ҳам номзодлар юзасидан тенг муносиватни танлаш учун бир хил шароит яратилиши лозимлиги ишонч ҳўси қилиш. Демакки, инсофдор қайната йўл топа бўлиб, Ушунга бер имконият ва салқотиқтин намоиш қилиш ҳўла, халқ ишонини қўла олган номзодларини депутат деган шароити ва маъсулларини номга эа бўлишга ҳўқуқидорлар.

Зеро, барча депутатликка номзодлар учун тенг шароитлар яратилишини таъминлаш Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида ҳамда сайлов тўғрисидаги қонунлар билан кафолатланган.

Обиддин МАХМУДОВ сўхбатлашди.

Қандай ҳўларда сайлов ўтмади, деб ҳисоблашни мумкин?

М. СУЛАЙМОНОВА, Наманган шаҳри.

«Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгаши сайлов тўғрисида»ги Қонуннинг 41-моддасида қайд этилишича:

«Башир, сайловчилар рўйхатига киритилган сайловчиларнинг яридан ками сайловда иштирок этган бўлса — сайлов ўтмаган деб топилади».

Овоз беришда иштирок этган фуқароларга сайловлар ҳаққоний ўтказилганлигига шўба уйғонсангиз.

Ш. ИБРАГИМОВ, Тошкент шаҳри.

«Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгаши сайлов тўғрисида»ги Қонуннинг 41-моддасида билинади:

«Сайлов чоғида йўз қўйиб, оқибат натижада овоз бериш ҳўқуқларига таъсир қўлган қўдабузарлик тўғрисида сайлов умуман вилоят, туман, шаҳар бўйича ёки айрим сайлов округлари, ёхуд айрим сайлов участкалари бўйича ҳаққоний эмас деб топилиши мумкин. Сайловни ҳаққоний эмас деб топишга доир қарор тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан қабул қилинади ва бу қарор ушундан сайлов яқунлари эълон қилинган кундан эътиборан уш қун ичида судга ишқот қилиниши мумкин».

• Маънавият

Ҳаётда юз кўрсатадиган ҳар бир янги воқеа-ҳодиса, сўй-ҳаракат, албатта, ўзининг ижобий таъсир кучига эга бўлади. Бу қобилият янгилик инсон ҳаётида кескин бурлиш асра ва унинг дунёқароши, ҳафак-кур тарзини бутунлай ўзгартириб юборишига ҳазмат қилади.

Биз яқинда юртимиз мустақиллиқни қўла киритганига тўғуш бўлади. Бу биз учун мулоқоқ янгилик, янги даврининг бошланғичи эди. Ўшириб нима қилдик. Ушунда қўйилганимиз бу янги тарихий ҳодисанинг қадр-қиммати нечоғлиқ болонда эканлигини бирдан онглоб отолмай қийналганимиз.

Ўзбекистонда 1999 йилнинг 5 декабр ва 2000 йилнинг 9 январ кулларида ўтказилиши мўлжалланган Парламент ва Президент сайловлари халқаро ташкилотларнинг, энг аввало, ЕХХТнинг диққат марказида турибди. Агар Президент сайловига ҳали олдинда етарли фурсат бўлса-да, Парламент сайлови эса кун сайин яқинлашмоқда. 21 октябрда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш бўйича республика Марказий сайлов комиссиясига аризалар бериш тўхтатилди. Шу билан, халқаро кузатувчилар республика Парламентига бўладиган сайловга тайёргарликнинг бориши билан танишиш мақсадида бу ерга келмоқдалар.

Олий Мажлис. Ўтган ақшанба кўни ЕХХТ миссияси Ўзбекистонда сайловолди комиссиясини ўтказиш шарт-шароитларини баҳолаш бўйича бошлаган тўрт кунлик ишини якунлади. Элчи Малден Строз-Вилкенс бошчилигидаги миссия аъзолари Ўзбекистон Марказий сайлов комиссияси вакиллари билан учрашиб, 5 декабрда бўладиган Парламент сайловига тайёргарлик масалаларини муҳокама қилдилар. ЕХХТ экспертлари, шунингдек, республикада ташкил этилган мустақил номзодларни ҳимоя қилиш Маркази раҳбарлари билан ҳам мулоқотда бўлишди. Тўрт кун мобайнида ЕХХТ вакиллари республиканинг турли минтақаларидаги сайлов участкаларига ҳам ташриф буюришди. Миссиянинг иш натижаларига таянишган ҳолда сайлов

Хориж матбуоти саҳифаларида

жараёнини назорат қилиш учун Ўзбекистонга юборилган халқаро кузатувчиларнинг миқдори юзасидан тавсиялар тайёрланди. Халқаро кузатувчиларнинг баёнотларига кўра, сайловолди кампаниясининг боришидан қониқиб ҳосил қилганлар.

Яна бир америкалик дипломат — алоҳида муҳим топшириқлар бўйича элчи Дэвид Жонсон ЕХХТнинг Тошкентда 20-22 октябр кунлари бўлиб ўтган кенгашидаги маърузасида Ўзбекистон раҳбариятининг фаолиятини

саложатининг энг ишончли имтиҳони бўла олиши мумкинлиги аққол сезилиб турибди», деган фикрни билдирди. Жаноб Ганчевнинг айтишича, шу йўналишда Ўзбекистон ҳукумати ЕХХТ билан 1997 йилдан бундан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Худди ўша йили

жорий этган тартиб-қоидаларга биноан, оммавий ахборот воситаларидан тенг ҳуқуқли равишда фойдаланилди. «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида сайлов тўғрисида»ги Қонунга кўра, нодавлат оммавий ахборот воситалари, ҳусусий телеканаллар, газеталар, агар сайловолди кампаниясида қатнашишни истасалар, давлат оммавий ахборот воситалари учун мавжуд қоидалар уларга ҳам тўла-тўқис тааллуққидир, яъни партиялар ва мустақил номзодларнинг тенг имкониятларга эга эканлиги тўғрисида қонун талабларига қатъий амал қилишлари шарт.

Ўзбекистон Республикаси Парламенти таркибиде 250 депутат бўлади. Улар ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича кўп партиявийлик асосида 5 йил муддатга сайланадилар. Бўладиган Парламент сайлови жараёнида ҳар бир депутатлик ўрни учун ўрта ҳисобда бештадан номзод кураш олиб боради, бу эса даъвогарлар ўртасида жиддий тусдаги рақобат кураши юз бериши мумкинлигини кўрсатиб турибди. Шу билан, айрим жойларда иккинчи босқичда ҳам овоз бериш тадбири ташкил этилиши эҳтимолдан узоқ эмас. Халқаро ташкилотларнинг экспертлари ўтказилган сайловда мубоҳабилликнинг мавжудлиги ва барича номзодлар учун тенг шароит яратилганлиги Ўзбекистондаги сайловолди кампаниясининг демократик моҳиятидан далолат беради, деган хулосани баён қилмоқдалар.

Михаил ГЕРАСИМОВ, «Независимая газета», 23 октябр 1999 йил.

БИР МАНДАТГА БЕШ НОМЗОД

Сайловолди кампаниясининг жараёни билан танишиш учун ЕХХТ экспертлар гурӯҳи Ўзбекистонга келди

Уларнинг кўпчилиги Ўзбекистонда олдинда турган Парламент сайловига тайёргарликнинг боришини демократик руҳда ва халқаро андозаларга жавоб беради, деб баҳоламоқдалар. Жумладан, АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавкуллда ва Мухтор элчиси Жозеф Прессел шундай деди: «Ўзбекистонда бўлаётган сайлов гоёт қатта аҳамиятга эга. Сайловларни ҳар қандай демократик давлат ҳаётида энг масъулиятли воқеа, деб айтиш мумкин. Ўзбекистон раҳбарияти ва бевосита Марказий сайлов комиссияси томонидан бошланган иш мамлакат раҳбарлигининг сайловларни энг яхши ташкил қилишга эришганлиги билан ҳам мулоқотда бўлишди. Тўрт кун мобайнида ЕХХТ вакиллари республиканинг турли минтақаларидаги сайлов участкаларига ҳам ташриф буюришди. Миссиянинг иш натижаларига таянишган ҳолда сайлов

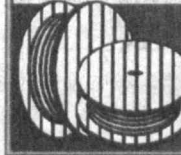
юксак баҳолади, улар сайлов технологиясини ва қонунчилик ҳужжатларини демократлаштириш йўлидан бориб, масалан, ЕХХТнинг демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича Бюроси тавсияларига биноан, сайлов ҳақидаги Қонунга ўзгаришлар киритганини алоҳида таъкидлади. Дэвид Жонсоннинг фикрича, «Ўзбекистон Марказий Осиё минтақасидаги демократик ривожланишда ҳал қилувчи рол ўйнаши керак» ва бу борада у Ўзбекистон раҳбариятини ЕХХТ «имкониятларидан тўла-тўқис фойдаланиш»га даъват этди.

ЕХХТнинг Марказий Осиё билан алоқалари бўйича Бюроси бошлиғи Ганчо Ганчев, ўз наватига, «Ўзбекистон мустақиллигининг биринчи қулайликлари ўзининг барқарор демократик жамият қуриши моҳиятида намоён бўлганлиги билан ҳам мулоқотда бўлишди. Тўрт кун мобайнида ЕХХТ вакиллари республиканинг турли минтақаларидаги сайлов участкаларига ҳам ташриф буюришди. Миссиянинг иш натижаларига таянишган ҳолда сайлов

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ, ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

- Ихтисослаштирилган «Ўзэлектрабелсавдо» очик ҳиссадорлик жамияти Ўзбекистон бозорига муассаса, корхона ва ташкилотларни электротехника ва кабел маҳсулотлари билан ўттиз йилдан ортиқ давр мобайнида таъминлаб келмоқда.
- Ташкилотингизнинг раҳнақини ўйласангиз, биз билан ҳамкорлик қилинг, 2000 йилга шартнома тузинг. Керакли маҳсулотларни Сизга қулай вақтларда ва бозор нархларидан арзон ҳолда, зарур миқдорларда етказиб берамиз.
- Шўба корхоналаримиз Сизга зарур бўлган ҳар қандай маҳсулотни келишилган нархларда, шартнома асосида 2000 йилда етказиб беришга тайёр.

Юқори малакали мутахассисларимиз Сизга зарур бўлган ҳар қандай йўллама ва маълумотларни беришга қодир.

Бизнинг манзилгоҳимиз:
700094, Тошкент шаҳри, Мўйнок кўчаси, 135.
Мўйнок кўчаси, 135-йўл бўғими, 135-йўл бўғими.
Мурожаат учун телефонлар:
кабулхона: 8-371-90-77-85. Факс: 8-371-90-73-84

ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

биринчи синф ўқувчиларини ўқув қуроллари ҳамда кам таъминланган оилаларнинг бошланғич синф ўқувчиларини иссиқ кийим билан таъминлаш мақсадида тендер танлови ўтказилишини маълум қилади

1999 йил 14 декабрь кўни

болалар кўрткаси

1999 йил 15 декабрь кўни

оёқ кийим, қалпоқ ва қўлқоп

1999 йил 16 декабрь кўни

ўқув қуроллари

(папка, дафтар, ручка, ўчирғич, қора ва рангли қалам, пластилин, бўёқ, расм дафтари, рангли қоғоз жамламаси, қаламдон, елим)

Тендер танловида «Ўзбекенгилсаноат», «Ўзбексавдо», «Ўзбекбирлашув», қўшма корхоналар, чет эл фирмалари ва бошқа ташкилотлар ўз маҳсулот намуналари (1 нусхадан) билан қатнашишлари мумкин.

Танловда саралаб олинган маҳсулотларга харид қилиш учун шартномалар тузилади.

Тендер танловида иштирок этиш учун маҳсулот намуналари 1 декабрдан танлов ўтказиш кунигача қабул қилинади.

Тендер танловида қатнашчилари:

- Солиқ инспекциясидан маълумотнома
- Ташкилотнинг ҳўжалик фаолияти ҳақида банкдан олинган маълумотнома
- Маҳсулот паспорти
- Тошйириладиган маҳсулотнинг нархи ва 2000 йилнинг 1 августига қадар ундан қанча миқдорда етказиб бера олиш муддати кўрсатилган таклифларни тақдим этишлари керак.

Ҳўжжатлар муҳрланган конвертта солиниб, танлов ўтказиладиган кўни тендер комиссиясига тошйирилади.

Маълумот учун қўидаги телефонларга қўнғироқ қилинг: 68-75-46, 68-85-42, 67-57-85.

«ОЗИҚ-ОВҚАТСАНОАТ» УЎШМАШ КОРХОНАЛАРИ

мулкчилик шаклидан қатъий назар, барча савдо ташкилотларини 2000 йилда озиқ-овқат маҳсулотлари, қандолатчилик маҳсулотлари, нон ёниш учун хамиртурушлар, чой, яхна ичимликлар, мадданли сув ва пиво етказиб бериш учун шартномалар тузиш бўйича

республика улғуржи ярмаркасига таклиф этади.

Ярмарка шу йилининг 15 ноябрдан 17 ноябрга қадар Тошкент вилояти, Қўнғай қўғоғи, «РОХАТ» ОТАЖ да ўтказилади.

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ ТОПШИРИЛДИ

Оққўрғон туманидаги Ҳамид Олимжон номли жамоа ҳўжалигининг механизатори Солиҳон Каримов 36 йилдан бери техника рулини бошқаради. Унинг умр йўлдоши Шокираҳон ҳам 32 йилдан бундан ҳўжаликда меҳнат қилиб келмоқда. Улар олти нафар фарзандларини воёта етказишди. Эндиликда ун нафар набиранинг севимли бобоғони ва буви-жониси.

Яқинда бу оила кенжа фарзандларини ўйлантириш ва ўзларининг «кумуш тўй»ларига давлатимиз раҳбари И.А. Каримов номига таклифнома йўллашган эди. Унга жавобан Президентимизнинг махсус совғаси юборилди.

Тўй кечаси Юртбошимизнинг совғаси тантанали равишда хонадон соҳибларига топширилди. Тўй эгалари Президентимизга ўзларининг миннатдорчилик мактубини йўллашди.

П. ЭРҒАШЕВ.

ЯНГҒАР ЯНА ДЎМБИРА САДОСИ

Дастлаб дўмбира жўрлигида тоғлар орасида қўйлаган бахши-шоир Эргаш Жуманбулбул ўз даврида ёқимли овози билан етти даҳага танилган, ўзбек халқ оғзаки ижодини юксак даражага кўтарган эди. Ҳадемай бу буюк оқин таваллудига 130 йил тўлади. Шу муносабат билан халқаро «Олтин мерос» хайрия жамғармасининг Самарқанд вилоят бўлими бахши-шоирнинг қўлғу тўйини кенг нишонлаш ташаббуси билан чиқди. Вилоят ҳўқимлиги бу хайрия ҳаракатини қўллаб-қувватлади.

Айни пайтда Самарқандда, бахши-шоир юрти Қўшрабўтнинг Жўш қишлоғида тўй тантаналарига ҳўзирлик бошланди. Дастлаб Қўшрабўтда шу муносабат билан шанабалик ўтказилди. Ундан тўшган маблагнинг бир қисми бахши-шоир уй-музейини таъмирлаш, жиҳозлаш ва атрофини ободонлаштиришга ҳамда айрим ташкилий ишларга сарфланган бўлди. Юбилей муносабати билан республика бахши-шоирларининг қўриқ-танлови, илмий-амалий анжуман, таниқли фольклор-шўнос олимлар ва санъаткорларнинг чиқишлари, аҳоли билан учрашувлар ташкил этилади.

А.САТТОРОВ, «Халқ сўзи» муҳбири.

Тайлоқ туманидаги «Тони» фирмаси раҳбарияти ташаббуси билан янги консерв-ва цехи иш бошлади. Дастлабки мавсум қайта ишловчилар учун ўзига хос синав бўлади. Шу ҳафтадан қараганда илк натижа келгусида корхонанинг иштироки билан, қисқа фурсатда 2000 тонна помидор қайта ишланди. Юзасидан олиб келинган замонавий асбоб-ускуналар ишининг бир маромада боришини таъминлади.

Мақсадикиз жўшон андозаларга мос томот пастаси тайёрлашдан иборат, — дейди фирма директори Бахтиёр Маъруфов. — Келгусида эса, шу ернинг ўзида турли консерва маҳсулотлари ва шартлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ниятимиз бор.

СУРАТЛАРДА: тайёр маҳсулот такрор назоратдан ўтказилмоқда; ишчи Рих-сола Эшмуродова.

С. ЗУФАРОВ (ЎЗА) олган суратлар.

ЖАРАЁН

тафаккурдаги ўзгаришлар ҳақида

гани, дунёни ҳайратга солганда гувоҳ бўламиз. Аммо Соҳибқирон Амир Темурдан сўнг шу миллий давлатчилик ағъаналарига пўтур этиди, халқ пароканда аҳолида — ҳонлиқлар бекларга бўлиб-йиб яшайди. Кейинги ўз йил-лиқда халқимиз ўз бошидан қандай оғир мусибатларни кечиргани ҳаммаимизга яхши маълум. Фақат юртимизнинг мустақилликка эришиши миллий давлатчилик пойдеворини қўйишга имкон яратди. Бу жараён бутун ҳам улғусида давом этмоқда. Халқимиз бўлажак сайловларга дилиб туриб, ўзининг фикр-мулоҳазасини билдириши, муносаб немоздларга овоз беришини маъна шу миллий давлатчиликнинг шаклланишига қўшган ҳиссаси деб биламан.

Албатта, бундай муносабат, бу жараён ҳар биримизнинг қўлимизда тақдиримиз, миллат ва Ватан истиқболига бевосита даҳдорлиги

ганимиз, — дейди Кўтоб тумани, Охунбўбев жамоа ҳўжалигида истиқомат қилувчи Халел Дибров. — Чўнки ҳаммаимиз кечганига мустақил тузум мафқураси таъсирини бўлган-миз-да. Лекин бугунги кўнга келиб одамларнинг ерга муносабати кишининг ҳайратга солади: улар келгуси йил нима экиш ва унда қанча ҳўсил олиш тарадудини ҳўзирдан қўраётти. Битта мисол: бу йил бир қўшнимиз 80 сотих ерга пўёз экиб, шўндан қарийб 90 тонна ҳўсил олди. Қўшлогимизда бундай барқали ҳўсил қўтарган деҳқонлар жўда кўп. Хўш, бундай юқори ҳўсил етиштиришининг сабаби нимада деб ўйлайсиз? Бўнинг бир-гина сабаби бор: одамларнинг ерга, умуман айтганда, ҳаётга муносабати ўзгариши, фаоллиги ошганлиғидир. Қисқаси, қўшлог одамлари бутун кеч-қўнғиди фикрламайди. Ҳар бир янгиликка ўз вақтида фикрини билдиради. Яқинда бўладиган сайловларда қўшлогимиз

рашига бевосита боғлиқ эканлигини яхши тушунишди. — Мен олдий одамлар билан кўп ҳамсуҳбат бўламан, — дейди Шамсухўб туманидаги Мирзо Бедил номли мактаб ўқитувчиси Ражаб ака Шарипов. — Яқинда бир гуруҳимиз сайлов ҳақида бўлди. Мен суҳбатдошларимизга шўндай савол бердим: илгари депутат бўламан деган киши сув ўтказман, газ ўтказман, дея минг хил ваъдаларини беради. Аслида, унинг нияти нима қилиб бўлса ҳам, депутат бўлиш эди. Аммо у ниятини эришгач, қорасини ҳам қўрсатмай кетарди. «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида сайлов тўғрисида»ги янги қонунда бу қабилда ваъда бериш, одамларнинг асосий мақсаддан қалтириш маъна этилган. Жўмладан, қонуннинг 25-моддасида: «Ташкилотнинг сайловчиларга берила ёки имтиёз шартларда товарлар бериш, хизматлар қўрсатиш (ахборот хизмати бундан мустасно), шўнингдек, пул маблағлари

тўлаш билан қўшиб олиб борилиши таъқиқланади», дейилган. Бу яхшимиз ёки ёмон? — Қўнунга шўндай ўзгариш киритилгани кўнундаги ҳақиқат иш бўлибди, — дейишди улар. — Негизга — атай сўрадим мен. — Ахир, депутатнинг шўндай масалаларга ёрдами тегса, яхши эмасми? — Бу ишларга бевосита масъул ташкилотлар бор-ку? — дея жавоб қайтаришди улар. — Депутат бизнинг наклимиз сифатида Парламентда иш олиб бориши керак. Қўнунларини муҳокама қилади. Газ, сув ўтказиб бераман, дегандан кўра бу муҳимроқ эмасми? — Бу — бор гап. Ва бу каби уйғоқ фикрлар, табиийки, кишини қўнунтиради. Бўлажак сайловлар ўз моҳият-этибори билан умумхалқ манфаатларига хизмат қиладиган қатта жараён. Бу жараёнда ҳамон эскича фикрлашдан қўтула олман баъзи раҳбарлар мустақил номзодларнинг йўлини тўсиши ёки қўнунг йўли билан боғлиқ бир қисмда депутатлигини ороу қилиб, сохта имзо тўплашга уриниш ҳоллари ҳам рўй бериши мумкин.

Шодиқул ҲАМРОЕВ.

